

Deboatt & meninger

Vi kan gå glipp av et nytt industrieventyr

Kronikk

Finn Gunnar Nielsen,
professor,
Universitetet i Bergen

Kristin Gulbrandsen Frøysa,
energidirektør,
Universitetet i Bergen

Tore Furevik,
direktør, Bjerknes-
senteret og professor,
Universitetet i Bergen

nnen 2040 kan Norge forsyne Europa med elektrisk energi fra norsk sokkel tilsvarende hele dagens gasseksport. Men har vi politikere som legger til rette for offensiv satsing? Og vil industrien gripe mulighetene?

Vi har de beste vindressursene, vi har de største havarealene, og vi har den fremste kompetansen i verden. Likevel ser vi at andre land har tatt ledelsen på utbygging av vindkraft til havs. I september 2018 åpnet verdens største vindpark i Irskesjøen, et anlegg på 670 MW bygd og eid av danske Ørsted.

28. februar i år bestemte det danske Folketinget at en vindpark på 1000 MW (1 GW) skal bygges utenfor vestkysten av Jylland, og 7. mars ble det klart at Storbritannia skal bygge ut hele 2 GW hvert eneste år frem til 2030.

Havvind er konkurransedyktig

Hittil har utbygging til havs nesten utelukkende vært forbeholdt grunt vann. Utbygging på norsk sokkel vil kreve flytende løsninger. Det norske maritime teknologimiljøet er verdensledende på flytende olje- og gassplattformer, en kompetanse som er direkte overførbart til flytende vindturbiner. Equinor er i ledelsen på dette feltet med verdens første vindpark basert på flytende vindturbiner. Men mange andre land har også sett at dette er veien å gå. Om vi ikke griper muligheten nå, vil vi tape forspranget vi har i dag.

Vi hører stadig at energi fra havvind er for dyrt. Men vi ser allerede nå fra de se-

FAKTA

Flytende vindparker

Illustrasjonen viser hvor stort areal en flytende vindpark må dekke for å gi en viss mengde energi:

1) 40x40 km gir mer energi enn samtlige landbaserte vindparker som enten er oppført eller som det er gitt konsesjon til.

2) 70x70 km gir like mye energi som hele det norske vannkraftsystemet.

3) 140x140 km gir nok energi til å erstatte all norsk gasseksport.

Statoil/Equinor bygget verdens første flytende vindpark utenfor kysten av Skottland. Hywind Scotland leverer nå strøm til det skotske strømnettet. Vindmøllene ble satt sammen og slept ut fra Stord. Foto: Espen Rønnevik, Equinor

neste auksjonsbaserte utbyggingene i Nordsjøen, at prisen per kWh er fullt konkurransedyktig med elkraft basert på kull og gass. Om kull- og gasskraftverk skal utstyres med anlegg for fanging og lagring av CO₂, vil energiprisen fra slike anlegg øke vesentlig i forhold til sol- og vindenergi. I tillegg vil det europeiske kvotemarkedet gradvis strammes inn. Dette styrker ytterligere konkurransevnen til fornybar energi.

Storstilt omstilling kreves

FNs klimapanel la i oktober i fjor frem en rapport som var klar i sin tale: Utslippene av klimagasser må gå mot null og det i løpet av bare få tiår. Konsekvensene av å mislykkes vil være dramatiske. Dette krever en omstilling som en neppe har sett tilsvarende i fredstid. Europa skal bli tilnærmet utslippsfritt innen 2050 og vil erstatte all bruk av kull, olje og gass med fornybar energi.

Den politiske plattformen for regjeringen (Granavolden-erklæringen) slår fast: «Hovedmålet i regjeringens petroleumpolitikk er å legge til rette for lønnsom produksjon av olje og gass i et langsiktig perspektiv. Regjeringen vil videreføre en stabil og langsiktig petroleumpolitikk.»

Norge satser maksimalt på det europeiske kvotemarkedet. Gjennom det betaler vi for andre lands omstilling til fornybar samfunnet. Når Europa er blitt selvforsynt med ren energi, må også vi omstille vår industri. Som den siste i klassen, og med et næringsliv innrettet etter en «stabil og langsiktig petroleumpolitikk».

Ville det ikke være langt mer fremtidsrettet å innse at omstillingen allerede er i gang? La oss bygge på våre verdensledende kompetansmiljøer og stimulere til etablering av virksomheter som er levedyktige i et lavutslippssamfunn. Vi kan forsyne Europa med ren energi.

Kan gass erstattes med havvind?

Norge er en stor og viktig gassleverandør til Europa. Gass brukes i hovedsak til å produsere elektrisitet og oppvarming. Gass markedsføres som et klimavennlig alternativ til kull i kraftverk, ettersom CO₂-utslippene er mindre enn halvparten for samme mengde elektriske energi produsert.

Totalt eksporteres i overkant av 100 milliarder standardkubikkmeter gass årlig fra norsk sokkel, tilsvarende 20 prosent av det europeiske gassforbruket. I energiinnhold tilsvarer dette 1400 TWh/år, eller 10